

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ TECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
PSICHOLOGIJOS INSTITUTAS**

**PSICHOLOGIJOS MAGISTRO BAIGIAMŲJŲ DARBŲ RENGIMO IR GYNIMO
METODINIAI NURODYMAI**

ANOTACIJA

Psichologijos magistro baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo metodiniai nurodymai yra skiriami tiek studentams, tiek dėstytojams. Šių metodinių nurodymų tikslas- padėti parengti kokybiškus magistro baigiamuosius darbus, apibendrinti bei įvertinti studento žinias ir gebėjimus, numatyti vienodus magistro baigiamųjų darbų gynimo reikalavimus, formuoti mokslinio darbo įgūdžius, ugdyti studento savarankiškumą, aktyvų mąstymą, padėti pasirengti baigiamojo darbo gynimui.

1. Magistro baigiamojo darbo paskirtis, tikslai ir uždaviniai

Magistro baigiamasis darbas – tai savarankiška baigiamoji mokslinio tiriamojo pobūdžio studija, parodanti autoriaus gebėjimą pritaikyti studijų metu įgytas ir apibendrintas žinias bei empirinio tyrimo įgūdžius, mokėjimą teoriškai bei empiriškai analizuoti pasirinktą psichologinę problemą, daryti išvadas ir teikti praktines rekomendacijas.

Magistro baigiamojo darbo tikslas – suteikti studentui galimybę įrodyti, kad jis yra įgijęs profesinę bei akademinę kvalifikaciją pagal pasirinktą psichologijos magistro studijų programą ir geba taikyti mokslinio pažinimo metodologiją bei metodus teorinei bei empirinei psichologinės problemos analizei.

Magistro baigiamojo darbo uždaviniai:

- 1) atskleisti studento gebėjimą savarankiškai, koncentruotai ir išsamiai nagrinėti pasirinktą mokslinę ar aktualią praktinę psichologinę problemą, naudojant kūrybinio bei kritinio mąstymo gebėjimus ir įgytas profesines žinias;

- 2) parodyti mokslinio tyrimo metodologijos išmanymą, gebėjimą savarankiškai atlikti empirinį tyrimą, naudojant kiekybinius ir/ar kokybinius psichologijos tyrimo metodus;
- 3) pagrįsti daromas baigiamojo darbo išvadas ir rekomendacijas patikimais mokslinio tyrimo empiriniais ir teoriniais metodais;
- 4) pademonstruoti dalykinę erudiciją, gebėjimą logiškai, argumentuotai ir nestandartiškai mąstyti ir nuosekliai dėstyti savo mintis;
- 5) gebėti tinkamai įforminti mokslinį darbą.

2. Magistro baigiamojo darbo temos pasirinkimas

Psichologijos magistro baigiamųjų darbų temos pagal Psichologijos instituto (toliau – Institutas) tyrimų kryptis studentams pateikiamos iki Mykolo Romerio universiteto studijų rezultatų vertinimo tvarkoje nurodyto laikotarpio, t. y. nuolatinėse studijose - iki rugsėjo 1 d. Magistro baigiamųjų darbų temas I magistrantūros kurso nuolatinėse studijose studentai turi pasirinkti nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 15 d. Studentai, norintys rašyti baigiamąjį darbą savo pasiūlyta tema, konsultuojasi su atitinkamos psichologijos krypties studijų programos komiteto (toliau – Komitetas) pirmininku.. Psichologijos krypties magistrantūros komitetas, konstatavęs temos atitikimą baigiamajam darbui keliamiems reikalavimams, paskiria baigiamojo darbo vadovą. Magistrantai ne vėliau kaip iki I semestro lapkričio 1 d. su darbo vadovu suderina baigiamojo darbo rengimo kalendorinį planą (t.y. nurodo, iki kada bus parengta problemos analizė, teorinė darbo dalis, suplanuotas tyrimas (su vadovu būtina aptarti tyrimo imties sudarymo būdą, tyrimo instrumentus, instrukcijas tiriamiesiems bei tyrimo procedūrą/eigą), atliktas tyrimas, atlikta duomenų analizė, parašytas visas magistro baigiamasis darbas). Baigiamąjį darbą rengiantis studentas privalo baigiamojo darbo rengimo kalendoriniame plane numatyta tvarka informuoti vadovą apie darbo rašymo eigą, atsižvelgti į vadovo (ir konsultanto, jei yra) dalykinius ir metodinius patarimus bei pastabas.

3. Bendri reikalavimai magistro darbui

Magistro baigiamasis darbas turi būti empirinis, jame turi būti teoriškai pagrindžiama tyrimo problema ir pristatomi empirinio tyrimo rezultatai, jų analizė bei aptarimas. Empiriniame baigiamajame darbe gali būti taikomi kiekybiniai ir kokybiniai tyrimo metodai

(pvz., struktūruotas stebėjimas, giluminis interviu, atvejo studija, dokumentinis tyrimas ir kt.). Svarbu, kad pasirinktas tyrimo metodas būtų validus, atitiktų bendruosius baigiamojo darbo tikslus ir objektą, o baigiamajame darbe būtų paaiškinta tyrimo strategija, jo struktūra, duomenų rinkimo metodai.

4. Magistro baigiamojo darbo struktūra

Magistro baigiamojo darbo struktūra yra tokia: titulinis lapas, turinys, pratarinė, teorinė problemos analizė, metodika, tyrimo rezultatai, rezultatų aptarimas, išvados, literatūra (t.y. bibliografijos sąrašas), santrauka lietuvių ir užsienio kalbomis, priedai.

TITULINIS LAPAS. Jame yra nurodoma aukštoji mokykla, kurioje darbas atliktas, fakultetas, institutas, autoriaus vardas, pavardė (didžiosiomis raidėmis), studijų programos pavadinimas; baigiamojo darbo tema (didžiosiomis raidėmis); darbo pobūdis, t.y. magistro baigiamasis darbas; darbo vadovo mokslo laipsnis ir pedagoginis vardas, vardas, pavardė; miestas ir darbo rašymo metai (žr. priedą Nr. A).

TURINYS. Jame nurodoma darbo struktūra, t.y. magistro baigiamojo darbo visų sudėtinių sunumeruotų (išskyrus pratarinę, literatūrą, santrauką ir priedai) dalių pavadinimai ir puslapis (tik jo numeris), kuriame galima rasti atitinkamą darbo dalį.

PRATARMĖ. Šioje darbo dalyje turi būti atskleidžiama magistro baigiamojo darbo esmė. Joje turėtų būti dėstomi darbo temos pasirinkimo motyvai, suformuluojama bei pagrindžiama nagrinėjama problema, gali būti įvardinti autoriai, nagrinėję šią temą, nurodomas bendras darbo kontekstas, tyrimo mokslinis aktualumas, praktinė nauda, naujumas. Studentas turi nurodyti, kokius klausimus magistro baigiamajame darbe jis aptars bei koks yra jo darbo tikslas. Hipotezių ir uždavinių šioje darbo dalyje pateikti nereikia. Taip pat šioje darbo dalyje gali būti nurodyti asmenys, padėję atlikti tyrimą. Pratarinės apimtis turėtų būti iki 2 puslapių.

TEORINĖ PROBLEMOS ANALIZĖ. Ši darbo dalis paprastai sudaro apie 30 proc. visos darbo apimties. Jos pavadinimas turi atspindėti magistro baigiamajame darbe nagrinėjamą problemą. Ji skirstoma smulkiau: skyriais ir poskyriais. Kiekvienas skyrius turi atskleisti problematiką pasirinktu aspektu, poskyris – to aspekto atskirą dalį. Skyriai ir poskyriai turi būti nuoseklūs, logiškai rišlūs.

Ši darbo dalis skirta sistemingai ir argumentuotai problemos analizei pateikti, apibrėžti pagrindines sąvokas, argumentuotai atskleisti tikslus. Tai – kryptinga mokslinės literatūros pasirinkta tema analizė, padedanti autoriui atskleisti savo tyrimo mokslinį kontekstą ir pagrįsti savo tyrime keliamus klausimus bei hipotezes. Šioje dalyje būtini du elementai: a)

aprašomasis, t.y. turi būti aprašyta tai, kas jau nuveikta nagrinėjant pasirinktą problemą (t.y. pristatytos teorijos, empiriniai tyrimai) ir b) vertinamasis (t.y. įvertinta tai, kas jau padaryta).

Pagrindinis šios dalies tekstas - kritinė išstudijuotos literatūros analizė¹. Ji atliekama remiantis kokybiniais veiksniais, t.y. pateikiami skirtingų autorių pagrindiniai teiginiai, jų ryšiai ar prieštaravimai, apibendrinimas. Analizė baigiama vertinimu bei hipotezių, kurios bus tikrinamos magistranto tyrime, iškelimu. Iškeltas idėjas, samprotavimus reikia logiškai argumentuoti, iliustruoti mokslinė faktine medžiaga. Rekomenduojama kiekvieną skyrių, o jei galima ir poskyrį, užbaigti trumpomis išvadomis ar apibendrinimu. Teorinė problemos analizė baigiama skyriumi „Tyrimo problema, tikslas, uždaviniai“, kuriame glaustai pristatoma nagrinėjamos problemos santrauka, tyrimo tikslas, uždaviniai ir hipotezės.

METODIKA. Šioje darbo dalyje atskiruose poskyriuose turi būti aprašyta: 1) tyrimo dalyviai; 2) duomenų rinkimo ir įvertinimo būdai; 3) tyrimo eiga.

Kiekybiniuose tyrimuose aprašant tyrimo dalyvius būtina pateikti imties sudarymo būdą, dydį bei pagrindines tiriamųjų charakteristikas. Aprašant užduotis ir įvertinimo būdus, būtina nuodugniai aprašyti kiekvieną tyrime naudotą metodiką, atskleidžiant jos patikimumą ir validumą. Reikia nurodyti: kiekvienos metodikos pavadinimus lietuvių ir originalo kalba, autorių (-ius), kas vertinama metodika, klausimų ar užduočių, sudarančių metodiką, skaičių, pavyzdžius bei įvertinimo būdus. Taip pat būtina nuodugniai aprašyti subskales (pateikti jų pavadinimus lietuvių ir originalo kalba, nurodyti, kiek klausimų sudaro kiekvieną subskalę, pateikti subskalę sudarančių klausimų pavyzdžių bei patikimumo ir validumo rodiklius). Darbe turi būti nurodyta, kaip metodika buvo įsigyta (ar buvo gautas autoriaus leidimas naudoti tyrime metodiką, kas metodiką vertė arba kam duotas leidimas versti metodiką į lietuvių kalbą, jei yra specialūs metodikos naudojimo reikalavimai). Aprašant tyrimo eigą, reikia nurodyti, kokie buvo tyrimo etapai, kas kiekviename tyrimo etape buvo atlikta. Šioje dalyje būtina atskleisti tyrimo rezultatų apdorojimo logiką.

Kokybiniuose tyrimuose aprašant tyrimo dalyvius būtina atskleisti imties sudarymo tikslingumą bei aprašyti pagrindines tiriamųjų charakteristikas. Būtina atskleisti kokybinio tyrimo strateginį tipą ir taikytą (-us) kokybinio tyrimo metodą (-us), duomenų interpretacijos ir/ar analizės principus. Tuose kokybiniuose metoduose, kuriuose to reikalaujama, turi būti atliktas ekspertinių vertinimų suderinamumo patikrinimas. Prieduose turi būti pateiktas taikytos kokybinės duomenų analizės protokolo pavyzdys. Kai kuriuose kokybiniuose tyrimuose hipotezės nėra būtinos (pvz., fenomenologinės analizės atveju).

¹ Apie literatūros šaltinių citavimą žiūrėti šių metodinių nurodymų 5 dalyje *Literatūros naudojimas baigiamajame magistro darbe*

Magistrantas gali pasirinkti taikyti trianguliaciją, t.y. derinti kiekybinius ir kokybinius metodus viename tyrime.

TYRIMO REZULTATAI. Ši darbo dalis skirta tyrimo rezultatų pristatymui. Ji gali būti skirstoma smulkiau: skyriais ir poskyriais. Tyrimo rezultatai gali būti pateikti paveiksluose ir/ar lentelėse, tačiau reikia vengti tos pačios informacijos pateikimo keliais būdais. Paveikslai turi būti numeruojami ir turėti pavadinimą. Ši informacija pateikiama paveikslo apačioje. Lentelės taip pat turi būti numeruojamos ir turėti pavadinimą, kuris rašomas lentelės viršuje. Visi užrašai lentelėse ir paveiksluose turi būti lietuvių kalba. Užrašų šriftas bei šrifto dydis lentelėse toks pats kaip ir pagrindiniame tekste. Tvarkant lentelių formatą laikomasi APA (Amerikos psichologų asociacijos) stiliaus standartų. Pavyzdžių, kaip magistro darbe turi būti pateikiamos lentelės ir paveikslai, galima rasti priede B.

Šioje darbo dalyje turi būti pateikti ne tik tyrimo rezultatai, bet ir atskleista, ar jie patvirtina, ar ne, tyrimo hipotezes. Šioje dalyje būtina argumentuotai nurodyti, kokiais metodais buvo remtasi tikrinant hipotezes.

Kokybinio tyrimo rezultatų dalis gali būti sujungta su rezultatų aptarimo dalimi.

REZULTATŲ APTARIMAS. Ši darbo dalis skirta apibendrinti atlikto tyrimo rezultatus, siekiant juos paaiškinti, analizuoti. Tyrimo rezultatai gali būti lyginami su kitų autorių darbais, aptariami pasirinktos (-ų) teorinės (-ių) perspektyvos (-ų) kontekste, pastebimi dėsningumai ar skirtumai. Šioje dalyje turėtų būti aptariami ir tyrimo trūkumai bei apribojimai, pateikiamos nuorodos, kokie tyrimai ateityje būtų naudingi, kaip jie pratęstų šio darbo tikslus.

IŠVADOS. Tai trumpi ir apibendrinti svarbiausi atsakymai į darbe keltus klausimus bei glaustas vertinimas, ar pasiekti darbe formuluoti tyrimo tikslai. Išvadas reikia sunumeruoti.

Po išvadų gali būti pateiktos praktinės rekomendacijos specialistams, sprendžiantiems problemas, susijusias su nagrinėjama tema. Šios rekomendacijos turi logiškai sietis su darbo išvadomis.

LITERATŪRA. Literatūros sąrašas sudaromas remiantis APA stiliaus standartais. Kaip alternatyvą galima pasirinkti Chicago standartus. Pagal APA stilių sudaryti knygos, straipsnio, elektroninio dokumento aprašų pavyzdžiai pateikiami priede C.

SANTRAUKA. Trumpa darbo santrauka pateikiama lietuvių ir užsienio kalbomis. Santraukose pateikiama ši informacija apie darbą: baigiamojo darbo temos pavadinimas, tikslas, tiriamieji, metodikos, tyrimo rezultatai, raktiniai žodžiai (iki 5). Santraukos apimtis po 2000-2500 spaudos ženklų su tarpais kiekviena kalba.

PRIEDAI. Jie yra pažymimi didžiosiomis raidėmis (Priedas A, Priedas B ir t.t.) tokia tvarka, kokia jie buvo paminėti pagrindiniame tekste. Priedams taip pat suteikiami pavadinimai, atspindintys juose pateikiamos informacijos turinį. Prieduose talpinama informacija, kuri yra ne pagrindinė, tačiau padeda suprasti magistro baigiamajame darbe pateikiamus faktus (tai gali būti paveikslai, lentelės, stimulinė tyrimo medžiaga, metodikų autorių sutikimai versti ar naudoti tyrime metodiką ir kt.). Prieduose pateikiant informaciją būtina laikytis tų pačių reikalavimų, kaip ir pateikiant medžiagą kitose magistro baigiamojo darbo dalyse, įskaitant reikalavimus citavimui, referavimui, lentelių ir paveikslų apipavidalinimui bei teksto formatui. Prieduose pateikiamas lenteles ir paveikslus reikia numeruoti, o prieš numerį įrašyti atitinkamo priedo raidę (pvz., Lentelė A1). Jei pridedamas tik vienas priedas, raidė jam nesuteikiama, tačiau priedo lentelių ir paveikslų numeracijoje pridedama raidė A, kad pagrindinio teksto ir priedo lentelių ir paveikslų numeriai nesutaptų. Jei visą priedo turinį sudaro tik viena lentelė, jos numerį ir pavadinimą pakeičia priedo numeris ir pavadinimas. Kiekvienas priedas pradedamas naujame lape. Prieduose cituojamų ar referuojamų šaltinių bibliografiniai aprašai įtraukiami į bendrą literatūros sąrašą. Prieduose nereikia pateikti tyrime naudotų metodikų (klausimynų, skalių), tačiau jei metodika buvo sukurta paties/-čios darbo autoriaus/-ės, ją sudarantys visi teiginiai, klausimai ar stimulinė medžiaga prieduose pateikiama. (nepateikiant sumaketuoto klausimyno).

5. Literatūros naudojimas baigiamajame magistro darbe

Rašant baigiamąjį darbą turi būti remiamasi psichologijos mokslinės literatūros šaltiniais. Pastarieji skirstomi į pirminius ir antrinius šaltinius. Pirminiai šaltiniai – tai moksliniai straipsniai, publikuoti recenzuojamuose moksliniuose žurnaluose, konferencijų medžiaga, psichologijos klasikų darbai. Antriniais šaltiniais priskiriami vadovėliai, žinynai, enciklopedijos, apžvalgos, monografijos. Pirminiai šaltiniai turi sudaryti apie 90 proc. literatūros, kuria grindžiamas magistro baigiamasis darbas. Rekomenduojama naudotis 5-7 metų senumo literatūra. Literatūros šaltinių skaičius nėra ribojamas².

Pateikiant nuorodas apie naudotą literatūrą tekste, turi būti laikomasi „autoriaus – datos“ metodo. Kai nuoroda į šaltinį pateikiama tekste, ji rašoma skliausteliuose nurodant autoriaus pavardę originalo kalba ir publikacijos metus (Pavardenis, 2008). Kai autorių yra du,

² Literatūros šaltinių skaičius priklauso nuo pasirinktos temos ir jos plėtotės. Šį klausimą galima aptarti su magistro darbo vadovu.

arba trys, pateikiant nuorodą visais atvejais tekste nurodomos visos pavardės (Pavardenis ir Taškaitienė, 2013; Smith, Perkins ir Jost, 2005). Kai autorių yra daugiau negu trys, pateikiant nuorodą tekste nurodoma tik pirmo autoriaus pavardė ir priduriama „ir kt.“ (Petraitytė ir kt., 2008; Smith ir kt., 2005).

Kai šaltinis neturi autoriaus, pateikiant nuorodą minimas tik organizacijos arba šaltinio pavadinimas ir metai (pvz., Psichologijos žodynas, 1993). Jei tekste minimi autoriai, kurių pavardės yra vienodos, būtina pateikti jų inicialus. Pateikiant nuorodą į kelių autorių skirtingus šaltinius, autorių pavardės ir metai skiriami kabliataškiu (pvz., Pavardenis, 2008; Taškaitienė, 2006). Kalbant apie to paties autoriaus skirtingas publikacijas, išleistas tais pačiais metais, jas reikėtų atskirti pridedamomis raidėmis a, b, c ir t. t. po publikacijos metų (pvz., Pavardenis, 2008a, 2008b). Jei cituojami to paties autoriaus darbai, išleisti skirtingais metais, tuomet jie pateikiami metų eilės tvarka (pvz., Pavardenis, 1999; Pavardenis, 2007). Jei prie vienos minties yra nurodomi keli literatūros šaltiniai, jie yra pateikiami abėcėlės tvarka (pvz., Antanavičiūtė, 2003; Bulota, 2001; Pavardenis ir kt., 2008).

Cituojant autorių, cituojami žodžiai rašomi kabutėse, o po jų pateikiamoje nuorofoje, greta autoriaus pavardės ir metų, turi būti nurodomas šaltinio puslapis, pvz., (Pavardenis, 2008, p. 11). Citatos apimtis neturi viršyti citavimo tikslui reikalingo masto, cituoti reikia tik tada, kai tai būtina. Cituoti kitų autorių mintis iš originalo reikia tiksliai, paliekant tuos pačius skyrybos ženklus. Jei norima citatą sutrumpinti, praleisto teksto vietose įrašomas daugtaškis.

Kai cituojama iš antrinio šaltinio, t.y., tam tikro autoriaus teiginiai cituojami ne iš jo paties, o iš kito autoriaus darbo, būtina nurodyti, jog pasinaudota antriniu šaltiniu, pvz., autorius Pavardenis teigė (cit. pagal Taškaitį, 2005), kad <...>.

Į literatūros sąrašą, kuris pateikiamas magistro baigiamojo darbo pabaigoje, turi būti įtraukiami tik tie šaltiniai, su kuriais darbo autorius yra tiesiogiai susipažinęs, t.y., skaitęs bei analizavęs ir pateikęs nuorodas tekste. Mokslinių darbų, apie kuriuos autorius sužinojo iš antrinio šaltinio, negalima įtraukti į sudaromą literatūros sąrašą. Tokiu atveju tik magistro baigiamojo darbo tekste turi būti pateikiama nuoroda, kad remiamasi, cituojama pagal antrinį šaltinį, ir šis įtraukiamas į literatūros sąrašą.

Literatūros sąrašas sudaromas pagal autorių pavardes abėcėlės tvarka, o kai jame yra keletas to paties autoriaus darbų, jie surašomi chronologine tvarka. Kai į literatūros sąrašą įeina leidiniai lotynišku šriftu bei kirilica, jame pirmiausia turi būti pateikti leidiniai lotynišku šriftu, o po to – leidiniai kirilicos rašmenimis.

Jeigu į literatūros sąrašą įtraukiami neautoriniai leidiniai, pvz., žodynai, žinytai ir pan., jų vieta bendrame sąrašė nustatoma pagal pirmąją antraštės raidę.

Kiekvienas į sąrašą įtraukto šaltinio bibliografinis aprašas turi atitikti APA stiliaus reikalavimus. Kaip alternatyvą galima pasirinkti Chicago stiliaus standartus. Pagal APA standartus literatūros sąrašė šaltiniai dėstomi tokia tvarka: 1) straipsnio apraše nurodoma autoriaus (-ių) pavardė (-ės), vardo inicialai, leidimo metai, straipsnio pavadinimas, visas žurnalo pavadinimas, tomas (numeris) ir puslapiai; 2) knygos apraše nurodoma autoriaus (-ių) pavardė (-ės), vardo inicialai, leidimo metai, knygos pavadinimas, leidimo vieta ir leidykla; 3) straipsnio, kuris publikuotas knygoje, apraše nurodoma autoriaus (-ių) pavardė (-ės), vardo inicialai, leidimo metai, straipsnio pavadinimas, knygos redaktoriaus (-ių) vardo inicialai ir pavardė (-ės), knygos pavadinimas, straipsnio knygoje puslapiai, leidimo vieta ir leidykla; 4) elektroninio dokumento apraše, greta įprastų spaudinio (straipsnio, knygos, skyriaus ar straipsnio knygoje) aprašui elementų, nurodomas interneto prieigos adresas. Knygos, straipsnio, elektroninio dokumento ir kt. bibliografinių aprašų, sudarytų vadovaujantis APA standartais, pavyzdžiai pateikiami priede C.

6. Magistro baigiamojo darbo įforminimas

Magistro baigiamasis darbas turi būti parašytas taisyklinga lietuvių ar užsienio kalba. Patariama mintis dėstyti daugiskaitos pirmu asmeniu bei pasyviaja nuosaka. Magistro baigiamajame darbe vartotinos visuotinai priimtinos santrumpos: pavyzdžiui – “pvz.”, ir kiti – “ir kt.”, ir taip toliau –“ir t.t.”, ir panašiai – “ir pan.”. Jeigu norima vartoti gerai žinomų pavadinimų (įstaigų, kodeksų ir pan.) santrumpas, pirmą kartą reikia pateikti visą pavadinimą, o skliausteliuose nurodyti jo santrumpą.

Magistro baigiamojo darbo apimtis – 48-52 puslapiai (neįskaitant titulinio lapo, turinio puslapių, bibliografijos sąrašo, santraukų bei priedų).

Magistro darbo tekstas turi būti surinktas kompiuteriu, atspausdintas A4 formato lapuose ir įrištas. Tekstas spausdinamas vienoje lapo pusėje 1,5 eilutės intervalu, puslapio laukeliai tokie: 3 cm iš kairės, 1 cm iš dešinės, 2 cm nuo viršaus ir 2 cm nuo apačios. Raidžių aukštis 12 taškų (12 pt), šriftas „Times New Roman“. Patartina puslapių numeraciją pradėti nuo titulinio lapo ir puslapio numerį rašyti lapo apačioje dešinėje pusėje. Tituliniame lape lapo numeris nerašomas.

Užbaigus magistro baigiamąjį darbą ir jį atspausdinus bei įrišus, magistrantas paskutiniame jo lape nurodo savo vardą, pavardę, elektroninio pašto adresą, darbo baigimo datą ir pasirašo. Vieno baigiamojo darbo egzemplioriaus paskutiniame lape įklijuojami du vokai vadovo atsiliepimui (tuo atveju, jei vadovas gynime nedalyvauja) ir recenzijai įdėti. Prie

baigiamojo darbo turi būti pridėta deklaracija apie savarankiško darbo atlikimą, kurioje patvirtinama, kad vertinimui pateiktas baigiamasis darbas yra atliktas savarankiškai, be plagijavimo ir laikantis akademinio rašymo taisyklių.

7. Magistro baigiamojo darbo pateikimas

Parengtą magistro baigiamąjį darbą magistrantas pristato vadovui (t.y. įkelia .pdf formatu į Universiteto informacinę sistemą „Studijos“ bei vadovui prašant atneša spausdintą variantą) ne vėliau kaip likus mėnesiui iki studijų grafike nurodyto baigiamųjų darbų gynimo termino pradžios. Kartu su parengtu darbu studentas vadovui pristato tiriamųjų užpildytas anketas, SPSS duomenų failą (kiekybiniais tyrimams), tyrimo transkriptus (kokybiniais tyrimams) bei kitą su tyrimu susijusią medžiagą.

Vadovas perskaitęs parengtą darbą ir įvertinęs kitą pristatytą medžiagą, priima sprendimą leisti ar ne ginti baigiamąjį darbą. Vadovui neleidus ginti darbo, studentas gali kreiptis į Komiteto pirmininką, kuris sprendžia, ar leisti ginti darbą. Komiteto pirmininkui neleidus ginti darbo, studentas gali stabdyti studijas ne ilgesniam nei vienerių studijų metų laikotarpiui. Iki semestro pabaigos nepareiškęs noro stabdyti studijas studentas šalinimas iš Universiteto kaip negynęs baigiamojo darbo.

Vadovui aprobavus parengtą baigiamąjį darbą, studentas jį ne vėliau kaip 10 darbo dienų iki gynimo privalo įkelti į Universiteto informacinę sistemą „Studijos“, o vadovas sistemoje pažymėti savo sutikimą, kad darbas būtų ginamas, bei grąžinti studentui atneštą su parengtu darbu medžiagą. Likus ne daugiau kaip 10 darbo dienų iki baigiamųjų darbų gynimo pradžios į Institutą pristatomi du įrišti baigiamojo darbo egzemplioriai, pasirašyti autoriaus ir vadovo: vadovas pasirašo ant titulinio darbo lapo šalia savo vardo ir pavardės, studentas – darbo paskutiniame lape pateikia savo vardą, pavardę, elektroninio pašto adresą, datą, kada darbas baigtas rengti ir pasirašo. Viename iš baigiamojo darbo egzempliorių įklijuojami du vokai recenzijai ir darbo vadovui atsiliepimui (jei vadovas nedalyvauja gynimuose). Į Institutą pristatyti, bet neįkelti į informacinę sistemą „Studijos“ darbai nebus priimami. Kartu su baigiamuoju darbu studentas pateikia nustatytos formos deklaraciją, kurioje patvirtina, kad vertinimui pateiktas baigiamasis darbas yra atliktas savarankiškai, be plagijavimo ir laikantis akademinio rašymo taisyklių (pateikiamas vienas deklaracijos egzempliorius, kuris pridodamas prie vieno iš baigiamųjų darbų egzempliorių).

Komitetas skiria recenzentą, kuris pažymimas informacinėje sistemoje „Studijos“. Recenzentas ne vėliau kaip 2 dienos iki gynimo į informacinę sistemą „Studijos“ įkelia recenziją, kurioje teigiamai arba neigiamai įvertina darbą.

8. Magistro baigiamojo darbo gynimas

Magistro baigiamųjų darbų gynimas vyksta Fakulteto dekanato patvirtintame ir Instituto puslapyje paskelbtame tvarkaraštyje nurodytu laiku. Gynimas yra viešas, todėl jame gali dalyvauti visi norintys. Į gynimą studentas privalo atsinešti tiriamųjų užpildytas anketas, SPSS duomenų failą (kiekybiniams tyrimams), tyrimo transkriptus (kokybiniams tyrimams) bei kitą su tyrimu susijusią medžiagą, kurios gali pareikalauti gynimo komisijos nariai. Taip pat studentas turi turėti vieną baigiamojo darbo egzempliorių, kuriuo galėtų naudotis gynimo metu atsakant į komisijos užduodamus klausimus.

Gynimo metu magistrantas iki 10 minučių pristato tiriamą problemą, tikslą (-us), uždavinius, hipotezes (jei yra), metodiką, rezultatus, išvadas bei rekomendacijas. Po to pristatoma recenzija, darbo autorius atsako į recenzento pateiktas pastabas. Gynimo komisijos nariai ir kiti dalyvaujantys gynime asmenys gali pateikti klausimus ir ginantysis turi į juos atsakyti. Gynimo pabaigoje pasisako darbo vadovas (jei vadovas gynime dalyvauti negali, perskaitomas jo paliktas raštiškas atsiliepimas apie studentą). Darbo gynimas baigiamas magistranto baigiamuoju žodžiu.

9. Magistro baigiamojo darbo vertinimas

Magistranto baigiamąjį darbą vertina baigiamojo darbo gynimo komisijos nariai. Magistrinis darbas vertinamas 10 balų sistemoje už darbo kokybę ir gebėjimą jį apginti.

Vertinant magistro baigiamąjį darbą atsižvelgiama į šiuos pagrindinius kriterijus:

1. Magistranto nagrinėjamos temos ir atskirų klausimų mokslinį aktualumą, naujumą bei praktinį reikšmingumą.
2. Tiriamos problemos pristatymą ir jos aktualumo pagrindimą.
3. Gebėjimą dalykiškai, aiškiai ir motyvuotai suformuluoti baigiamojo darbo tikslą, uždavinius bei hipotezes.

4. Tyrimo planavimą bei organizavimą: tyrimo metodų tinkamumą pasirinktai problemai tirti, keltiems tikslams bei uždaviniams realizuoti.
5. Gebėjimą teoriškai analizuoti tiriamą problemą, ją iliustruoti moksline faktine medžiaga, perteikti įvairius požiūrius diskutuojamais klausimais.
6. Matematinės statistikos metodų tinkamą pasirinkimą bei taikymą, jeigu tokie metodai buvo taikyti.
7. Tyrimo rezultatų pristatymą ir aptarimą: informatyvumą, mokslinį bei praktinį, gautų rezultatų aiškinimą, gebėjimą juos analizuoti, interpretuoti bei apibendrinti.
8. Daromų išvadų pagrįstumą ir konkretumą: sąsajas su tyrimo tikslu, keltomis hipotezėmis ir uždaviniais bei gautais tyrimų rezultatais.
9. Darbo techninį įforminimą: literatūros citavimą, tyrimo rezultatų pateikimo lentelėse, paveikslais informatyvumą ir aiškumą, darbo apimties tinkamumą.
10. Darbo gynimo kokybę: gebėjimą trumpai apibūdinti darbo temą, formuluoti problemą, pristatyti ir interpretuoti gautus rezultatus, atsakyti į pateiktus klausimus bei diskutuoti.
11. Magistro baigiamojo darbo struktūrą, dėstymo nuoseklumą bei logiškumą.
12. Magistro baigiamojo darbo stilių bei dėstymo kokybę.
13. Magistranto savarankiškumą planuojant bei rašant tiriamąjį darbą.

Magistro baigiamųjų darbų vertinimo skalė:

10 (puikiai) – dalykiškai, metodologiškai bei techniškai nepriekaištingas darbas.

9 (labai gerai) – darbas, kuriame dalykiškai išnagrinėta tiriamą problema, taikoma tinkama tyrimo metodologija, tačiau yra dalinių (darbo esmės nekeičiančių) techninio įforminimo, dėstymo ar stiliaus trūkumų.

8 (gerai) – darbas, kuriame esama neesminių dalykinių tiriamos problemos analizės, metodologinių arba darbo struktūros nesklandumų; gali būti neesminių techninio įforminimo, dėstymo ar stiliaus trūkumų.

7 (vidutiniškai) – tolesnio patikslinimo ir išplėtojimo reikalaujantis darbas, kuriame yra dalykinių tiriamos problemos analizės, metodologinių arba darbo struktūros trūkumų; gali būti techninio įforminimo, dėstymo ar stiliaus nesklandumų.

6 (patenkinamai) – darbas, kuriame iki galo neatskleista tiriamoji problema arba turintis akivaizdžių dalykinių tiriamos problemos analizės, metodologinių, darbo struktūros arba techninio įforminimo trūkumų.

5 (silpnai) – darbas, turintis esminių dalykinių tiriamos problemos analizės, metodologijos bei techninio įforminimo trūkumų.

4 (*blogai*) – darbas, turintis akivaizdžių dalykinių tiriamos problemos analizės, metodologinių (tyrimo planavimo) bei techninio įforminimo klaidų, darbo autorius nesugeba atsakyti į su darbu susijusius klausimus.

Magistro baigiamųjų darbų gynimas baigiamas tuo, kad komisijos pirmininkas apibendrina gintų darbų privalumus bei trūkumus bei pateikia darbų autoriams vertinimus.

Priedas A. Titulinio lapo pavyzdys.

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
SOCIALINIŲ TECHNOLOGIJŲ FAKULTETO
PSICHOLOGIJOS INSTITUTAS

STUDENTO VARDAS, PAVARDĖ
(STUDIJŲ PROGRAMOS PAVADINIMAS)

TEMA

Magistro baigiamasis darbas

Darbo vadovas –
pedagoginis vardas; moksl. laipsnis vardas, pavardė

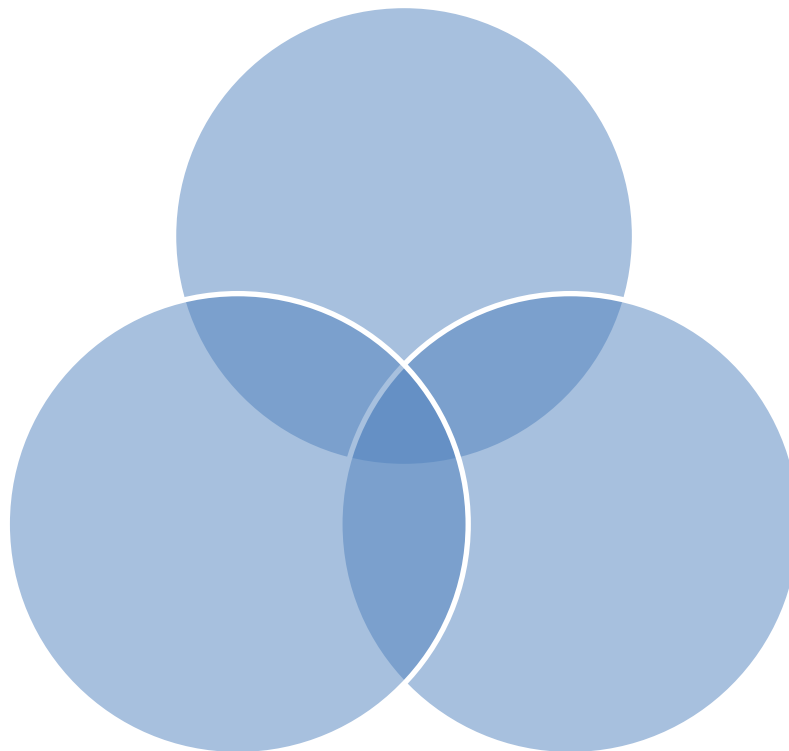
Vilnius, 2015

Priedas B. Lentelių ir paveikslų pateikimo pavyzdžiai.

1 lentelė. Klausimyno subskalių vidinio suderinamumo koeficientai

Subskalės	Teiginių skaičius	Vidinio suderinamumo koeficientas
...
...
...

Pastaba. Tyrime naudota trumpoji klausimyno versija.

1 pav. Teorinis modelis

Priedas C. Pagal APA stilių sudarytų bibliografinių aprašų pavyzdžiai.

Mokslinio straipsnio žurnale aprašas

Banaitienė, A, Raižienė, S., Grigaitė, B. (2010). Įvairių animacinių filmukų poveikio vaikų mirties sampratai palyginimas. *Tarptautinis psichologijos žurnalas : biopsichosocialinis požiūris*, 5, 21-36.

Gallagher, M. W., Lopez, S. J., ir Preacher, K. J. (2009). The hierarchical structure of well-being. *Journal of Personality*, 77(4), 1025–1050. doi:10.1111/j.1467-6494.2009.00573.x

Knygos aprašas

Čekanavičius, V., ir Murauskas, G. (2002). *Statistika ir jos taikymai II*. Vilnius: TEV.

Kroger, J. (2007). *Identity development: Adolescence through adulthood*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Straipsnio knygoje aprašas

Kark, R. ir Eagly, A. H. (2010). Gender and leadership: Negotiating the labyrinth. In J. C. Chrisler ir D. R. McCreary (Red.), *Handbook of gender research in psychology* (p. 443–469). New York: Springer.

Elektroninio dokumento aprašas

Korkeila, J. J. A. (2000). *Measuring aspects of mental health*. Helsinki: National Research and Development Center for Welfare and Health (STAKES). Prieiga per internetą <http://groups.stakes.fi/NR/rdonlyres/5DD0D44F-9B09-480E-A668-4E9285C10976/0/measuringaspectsofmh.pdf>.

Daugiau APA stiliaus bibliografinių aprašų pavyzdžių galima rasti internete adresu http://www.mruni.eu/lt/universitetas/biblioteka/duomenu_bazes/bibliografiniu_nuorodu_tvarkymo_programos/citavimo-stiliai/. Ten pat pateikiama ir Chicago stiliaus bibliografinių aprašų pavyzdžių. Papildomai APA stiliaus pavyzdžių galima rasti adresu www.apastyle.org bei APA stiliaus vadove: *Publication manual of the American Psychological Association (6th ed.)*. (2010). Washington, DC: American Psychological Association.